

L'ENTREVISTA

Toni Orensanz Periodista, guionista i escriptor. Autor de 'L'estiu de l'amor'

'A cada poble pots trobar una història potent per explicar'

TERRES DE L'EBRE Òscar Meseguer

Pregunta: Ha escrit obres de teatre, un llibre de relats, un llibre històric i, ara, una novel·la.

Resposta: En el fons, és tot el mateix. Jo sempre parteixo de personatges i històries que em trobo pel món fent de periodista. Així vaig descobrir el botxí Nicomedes Méndez (*Nicomedes, el verdugo diligente*), que resulta que anava per les tavernes explicant l'ofici, és a dir, com pelava la gent; o aquells anarquistes estraforals que arriben a Falset l'any 36 (*Òmnibus de la mort, parada Falset, recerca*). No tenia un monòleg de Nicomedes, però vas desenvolupant i pensant, i la història agafa vida pròpia i creix dins del teu cap.

P: I, amb *L'estiu de l'amor*, descobreix l'amant de Picasso a Horta?

R: Tot sorgeix fent reportatges periodístics, des de l'any 98, sobre l'estada de Picasso a Horta. Llegint les cartes de Fernande Olivier (la musa del pintor) i sentint les històries d'Horta, al cap de 15 anys t'adones que aquella història continua funcionant i bullint al teu cap i que, a banda del que saps, pots imaginar coses.

P: I per què aquesta història i no una altra?

R: Sempre he pensat que el vincle de Picasso amb Horta era una història molt bonica i molt mediterrània, que hauria pogut passar en un poble d'Itàlia, de Tunísia o d'Andalusia, però que és una història internacional. En algun moment ens hem cregut que les històries de Texas són més universals

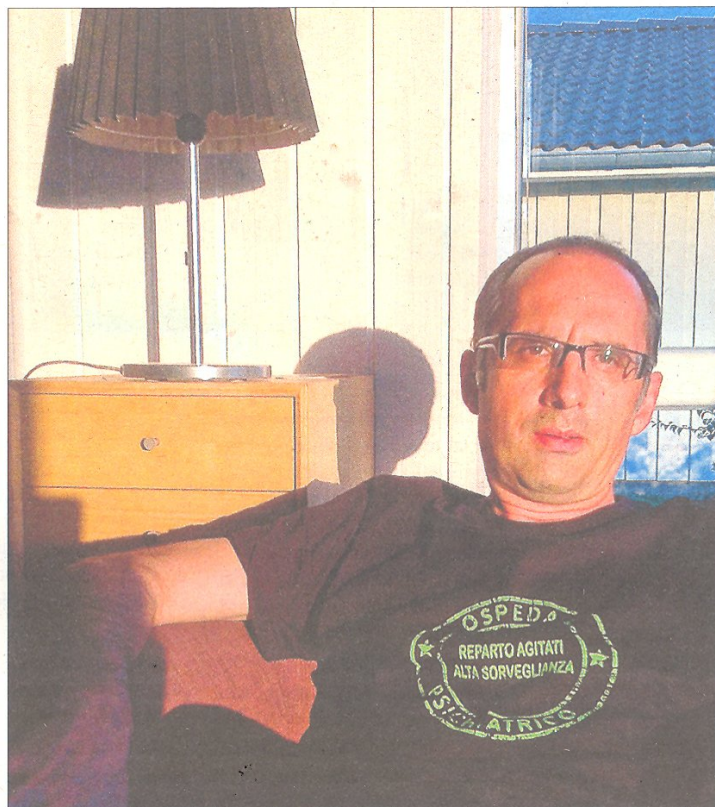
que les d'aquí, i jo crec que molt a prop, a cada poble, si saps mirar, trobes una història a partir de la qual crear un imaginari literari.

P: Què hi ha de real i què hi ha de ficció en aquest nou llibre?

R: Només llegint les cartes de Fernande, és molt evident que aquella dona va trasbalsar realment Horta i que el protagonista d'aquell estiu (1909) no va ser Picasso, sinó ella. Una model de París guapa, educada, refinada, que escrivia i parlava anglès. Ella mateixa reconeix a les cartes que té molt més èxit a Horta que a París. Explica que el "tonto" del poble s'ha enamorat d'ella (li diu que, com que parla estrany, i, per tant, també és com ell, s'hi ha de casar) o com l'alcalde la treu a passejar. També és real el context: és l'estiu de la Setmana Tràgica i és un estiu en què hi ha terratrèmols a les Terres de l'Ebre. També és veritat que Fernande està malalta aquell estiu, no es troba bé, i aleshores apareix el metge, que és un personatge clau a la novel·la, entre altres coses perquè narra la història. El metge decideix passar a l'acció davant del que considera que és una epidèmia amorosa que, a més a més, creu que es pot tractar. Això és la ficció.

P: La gran font documental són les cartes de l'acompanyant de Picasso. Les ha revisat totes?

R: Totes no perquè, segurament, n'hi ha més. He llegit les originals que es conserven, que no s'han publicat mai íntegrament, i a partir del que ella diu, jo jugo, invento i retoco. La meua idea original era

Toni Orensanz en una imatge recent.

Toni Orensanz acaba de publicar 'L'estiu de l'amor', una història d'amor, humor i passió sobre l'estada de Picasso i la seua amant a Horta de Sant Joan el 1909. Admet que novel·lar requereix una inversió de menys hores que no pas fer recerca històrica, que és "com obrir un meló". Ell, però, encara es considera un periodista de raça.

incorporar les cartes autèntiques de la Fernande.

P: I per què no ho ha fet?

R: Perquè m'encotillava massa a l'hora de desenvolupar la trama. Hi ha coses que ella explica a finals d'agost que a mi m'interessa que passen abans.

P: També ha parlat amb la gent d'Horta?

R: L'altra gran font del llibre és la gent del Centre Picasso: Salvador Carbó, Elies Gaston..., gent que t'ha impregnat d'històries clàssiques sobre Picasso i Horta. Un dels capítols del llibre és l'episodi en què els apedreguen (al pintor i a Fernande) al balcó de l'hostal del Trompet. Com que no estaven ca-

sats! No se sap qui va ser, però, a la novel·la, em funciona bé que siguin les beates. Fernande no en parla, a les cartes, d'això. El llibre és folklore relatiu a l'estada de Picasso a Horta de Sant Joan. I la gràcia és que, cent anys després, la gent d'Horta en continua parlant, al bar o a la botiga.

P: I la Fernande era tan voluptuosa? O vostè i els hòmens d'Horta de l'època ho fan gros?

R: Si mires les fotos que ella i Picasso es van fer a Horta des del punt de vista estètic actual, era una dona normal, però hi ha altres fotos en què es veu més atractiva, sobretot quan va vestida de parisenc. ■